

ΤΖΙΛ ΣΑΝΤΟΠΟΛΟ

Μια υπέροχη, συγκινητική ιστορία που θα καθηλώσει τους αναγνώστες.

KIRKUS REVIEWS

Το φως που χάθηκε

Κυκλοφορεί
σε 35 χώρες.

ΔΥΟ ΖΩΕΣ. ΔΥΟ ΑΓΑΠΕΣ. ΜΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗ.

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ: THE LIGHT WE LOST
Από τις Εκδόσεις G. P. Putnam's Sons, Νέα Υόρκη 2017
ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Το φως που χάθηκε**
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Jill Santopolo
ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: Πηνελόπη Τριαδά
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Μαρία Σεβασιάδου
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Anthony Ramondo & Sandra Chiu
ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΕΙΡΑΣ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ:
Δημήτρης Χαροκόπος
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Μαρία Αθανασοπούλου

© Jill Santopolo, 2017

© Φωτογραφιών εξωφύλλου: Canicula/Shutterstock,
Denis Gorelkin/Shutterstock

This edition published by arrangement with G. P. Putnam's Sons,
an imprint of Penguin Publishing Group,
a division of Penguin Random House LLC.
© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2017

Πρώτη έκδοση: Μάιος 2017, 5.000 αντίτυπα

Έντυπη έκδοση ISBN 978-618-01-2053-0
Ηλεκτρονική έκδοση ISBN 978-618-01-2054-7

Τυπώθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτιού.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής αδειάς του εκδότη κατά οποιοδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.

Έδρα: Τατοίου 121, 144 52 Μεταμόρφωση
Βιβλιοπωλείο: Εμμ. Μπενάκη 13-15, 106 78 Αθήνα
Τηλ.: 2102804800 • fax: 2102819550 • e-mail: info@psychogios.gr
www.psychogios.gr • http://blog.psychogios.gr

PSICHOGIOS PUBLICATIONS S.A.

Head Office: 121, Tatoiou Str., 144 52 Metamorfossi, Greece
Bookstore: 13-15, Emm. Benaki Str., 106 78 Athens, Greece
Tel.: 2102804800 • fax: 2102819550 • e-mail: info@psychogios.gr
www.psychogios.gr • http://blog.psychogios.gr

ΤΖΙΑ ΣΑΝΤΟΠΟΛΟ

ΤΟ
ΦΩΣ
ΠΟΥ
ΧΑΪΘΗΚΕ

*Μετάφραση:
Πηνελόπη Τριαδά*

Για τη Νέα Υόρκη

Πρόλογος

ΓΝΩΡΙΖΟΜΑΣΤΕ ΣΧΕΔΟΝ ΤΗ ΜΙΣΗ ΜΑΣ ΖΩΗ.

Σε έχω δει χαμογελαστό, γεμάτο αυτοπεποίθηση, ευτυχισμένο.

Σε έχω δει τσακισμένο, πληγωμένο, χαμένο.

Αλλά δε σε έχω δει ποτέ έτσι.

Μου έμαθες να ψάχνω την ομορφιά. Στο σκοτάδι, στην καταστροφή πάντα έβρισκες το φως.

Δεν ξέρω τι ομορφιά θα βρω εδώ, τι φως. Θα προσπαθήσω, όμως. Θα το κάνω για σένα. Επειδή ξέρω ότι θα το έκανες κι εσύ για μένα.

Υπήρχε τόσο πολλή ομορφιά στην κοινή μας ζωή.

Ίσως πρέπει να ξεκινήσω από κει.

1

ΜΕΡΙΚΕΣ ΦΟΡΕΣ ΤΑ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ δίνουν την αίσθηση πως υπήρξαν μάρτυρες της ιστορίας. Φανταζόμουν ότι το ξύλινο τραπέζι γύρω από το οποίο καθόμασταν κατά τη διάρκεια του σεμιναρίου του Κρέιμερ πάνω στον Σαίξπηρ στο τελευταίο μας έτος στο κολέγιο ήταν τόσο παλιό όσο το Πανεπιστήμιο Κολούμπια – ότι βρισκόταν σ' αυτό το δωμάτιο από το 1754, με τις άκρες του να έχουν γίνει λείες έπειτα από τους τόσους αιώνες που φιλοξενούσε φοιτητές σαν εμάς, κάτι που, φυσικά, δε θα μπορούσε να είναι αλήθεια. Έτσι το φανταζόμουν, όμως. Φοιτητές να κάθονται εκεί κατά τη διάρκεια της Επανάστασης, του Εμφύλιου Πολέμου, των δύο Παγκόσμιων Πολέμων, του Πολέμου της Κορέας, του Βιετνάμ και του Περσικού Κόλπου.

Είναι παράξενο. Αν με ρωτήσεις ποιος άλλος ήταν μαζί μας εκείνη τη μέρα, δε νομίζω ότι θα μπορούσα να σου πω. Κάποτε μπορούσα να δω το πρόσωπό τους ολοκάθαρα, αλλά έπειτα από δεκατρία χρόνια θυμάμαι μόνο εσένα και τον καθηγητή Κρέιμερ. Δε θυμάμαι ούτε το όνομα της βοηθού καθηγήτη, που μπήκε τρέχοντας στην τάξη, αργοπορημένη. Πιο αργοπορημένη ακόμα και από σένα.

Ο Κρέιμερ είχε μόλις πάρει παρουσίες όταν άνοιξες την πόρτα. Μου χαμογέλασες, με το λακκάκι σου να κάνει μια σύντομη εμφάνιση καθώς έβγαλες το καπέλο των Diamondbacks και το έβαλες στην πίσω τσέπη σου. Τα μάτια σου προσγειώθηκαν γρήγορα στην άδεια θέση δίπλα στη δική μου και μετά έκανες κι εσύ το ίδιο.

«Είστε ο...;» ρώτησε ο Κρέιμερ την ώρα που έβγαζες ένα τετράδιο κι ένα στίλο από το σακίδιό σου.

«Γκέιμπ», απάντησες. «Γκέιμπριελ Σάμσον».

Ο Κρέιμερ κοίταξε το χαρτί μπροστά του. «Προσπαθήστε να είστε στην ώρα σας για το υπόλοιπο εξάμηνο, κύριε Σάμσον», είπε. «Το μάθημα ξεκινάει στις εννιά. Και μάλιστα προσπαθήστε να έρχεστε πιο νωρίς».

Έγνεψες καταφατικά, και ο Κρέιμερ άρχισε να μιλάει για την κεντρική ιδέα του *Ιούλιου Καίσαρα*.

«“Εμείς που έχουμε φτάσει στην ακμή της δύναμής μας είμαστε έτοιμοι να γείρουμε στην παρακμή”», διάβασε από το πρωτότυπο. «“Υπάρχουν και στις πράξεις του ανθρώπου παλίρροιας, που αν τις κάνει την ώρα της πλημμυρίδας, πετυχαίνει, αν, όμως, του ξεφύγει η κατάλληλη στιγμή, ολόκληρο το ταξίδι μιας ζωής σέρνεται στα ρηχά και στις κακοτυχίες. Σε τέτοια φουσκωμένη θάλασσα πλέουμε τώρα και πρέπει να ακολουθήσουμε το ρεύμα όποτε είναι βολικό, αλλιώς θα χάσουμε και πλοίο και εμπορεύματα”».* Φαντάζομαι ότι το διαβάσατε όλοι. Ποιος μπορεί να μου πει τι λέει εδώ ο Βρούτος για τη μοίρα και την ελεύθερη βούληση;»

Θα θυμάμαι πάντα αυτό το απόσπασμα, επειδή έχω αναρωτηθεί πολλές φορές από κείνη τη μέρα αν ήταν μοιραίο

* *Ιούλιος Καίσαρας*, μετάφραση Ερρίκος Μπελιές, εκδόσεις Κέδρος, 1997. (Σ.τ.Μ.)

εσύ κι εγώ να γνωριστούμε στο σεμινάριο του Κρέιμερ πάνω στον Σαίξπηρ. Αν ήταν η μοίρα ή η απόφαση αυτό που μας κράτησε συνδεδεμένους όλα αυτά τα χρόνια. Ή ένας συνδυασμός και των δύο, ο οποίος ακολουθούσε το ρεύμα όποτε ήταν βολικό.

Αφού μίλησε ο Κρέιμερ, μερικά άτομα ξεφύλλισαν το κείμενο μπροστά τους. Πέρασες τα δάχτυλά σου μέσα από τις μπουκλες σου, κι αυτές επανήλθαν με ένα τίναγμα στη θέση τους.

«Λοιπόν», είπες, κι εγώ μαζί με την υπόλοιπη τάξη γυρίσαμε να σε κοιτάζουμε.

Αλλά δεν πρόλαβες να ολοκληρώσεις.

Η βοηθός καθηγήτριά, το όνομα της οποίας δεν μπορώ να θυμηθώ, μπήκε τρέχοντας στην αίθουσα. «Συγγνώμη που άργησα...» είπε. «Ένα αεροπλάνο έπεσε στον έναν από τους δίδυμους πύργους... Το έδειξε στην τηλεόραση ενώ έφευγα για το μάθημα».

Κανένας δεν ήξερε τη σημασία των λόγων της· ούτε καν η ίδια.

«Ήταν μεθυσμένος ο πιλότος;» ρώτησε ο Κρέιμερ.

«Δεν ξέρω», απάντησε η βοηθός καθηγήτριά και πήρε τη θέση της στο τραπέζι. «Περίμενα, αλλά ο εκφωνητής των ειδήσεων δεν είχε ιδέα τι συνέβαινε. Είπαν ότι πρόκειται για κάποιο ελικοφόρο αεροπλάνο».

Αν είχε συμβεί τώρα, τα τηλέφωνα όλων μας θα κουνούνιζαν ασταμάτητα από τα νέα. Ειδοποιήσεις από το Twitter και το Facebook και ενημερώσεις από τους *New York Times*. Αλλά τότε η επικοινωνία δεν ήταν τόσο άμεση, και δε γινόταν να διακόψουμε τον Σαίξπηρ. Κανένας μας δεν έδωσε σημασία, και ο Κρέιμερ συνέχισε να μιλάει για τον *Ιούλιο Καίσαρα*. Καθώς κρατούσα σημειώσεις, παρακολουθούσα τα δάχτυλα του δεξιού σου χεριού να τριβούν ασυναίσθητα τα νερά

του ξύλου πάνω στο τραπέζι. Σχεδίασα ένα σκίτσο του αντίχειρά σου με το άνισα κομμένο του νύχι και τη σκισμένη του παρανυχίδα. Έχω ακόμα το τετράδιο κάπου – μέσα σ' ένα κουτί γεμάτο με βιβλία λογοτεχνίας και σύγχρονων πολιτισμών. Είμαι σίγουρη πως είναι εκεί.

2

ΔΕ ΘΑ ΞΕΧΑΣΩ ΠΟΤΕ τι είπαμε όταν φύγαμε από την Αίθουσα Φιλοσοφίας· παρόλο που οι λέξεις δεν ήταν τίποτα ιδιαίτερο, η συζήτηση έχει αποτυπωθεί στη μνήμη μου σαν κομμάτι εκείνης της μέρας. Αρχίσαμε να κατεβαίνουμε τα σκαλιά μαζί. Όχι ακριβώς μαζί, αλλά ο ένας δίπλα στον άλλο. Ο άλλος ήταν καθαρός, ο ουρανός ήταν μπλε – κι όλα είχαν αλλάξει. Απλώς δεν το ξέραμε ακόμα.

Παντού γύρω μας μιλούσαν άτομα, με τη φωνή του ενός να καλύπτει αυτήν του άλλου.

«Οι δίδυμοι πύργοι κατέρρευσαν!»

«Η σχολή θα κλείσει!»

«Θέλω να δώσω αίμα. Ξέρεις πού μπορώ να δώσω αίμα;»

Στράφηκα σε σένα. «Τι συμβαίνει;»

«Μένω στην Ανατολική Πανεπιστημιούπολη», είπες δείχνοντας προς τον κοιτώνα. «Πάμε να μάθουμε. Είσαι η Λούσι. Σωστά; Πού μένεις;»

«Στο Χόγκαν», απάντησα. «Και, ναι, Λούσι.»

«Χαίρομαι που σε γνωρίζω, Λούσι. Εγώ είμαι ο Γκέιμπριελ». Μου έτεινες το χέρι σου. Εν μέσω όλων όσα συνέβαιναν, το έσφιξα και σήκωσα τα μάτια να σε κοιτάξω κα-

θώς το έκανα. Το λακκάκι σου επέστρεψε. Τα μπλε σου μάτια έλαμπαν. Τότε σκέφτηκα για πρώτη φορά: *Είναι όμορφος*.

Πήγαμε στον κοιτώνα σου και είδαμε τηλεόραση με τους συγγάτοικους σου, τον Άνταμ, τον Σκοτ και τον Τζάστιν. Στην οθόνη σώματα βουτούσαν από κτίρια, μαυρισμένοι σωροί από συντρίμια έστελναν σήματα καπνού στον ουρανό, και οι πύργοι σωριάστηκαν πάνω στα θεμέλιά τους. Η καταστροφή μάς έκανε να μουδιάσουμε. Παρακολουθούσαμε τις εικόνες, αδυνατώντας να συμπλιώσουμε τις ιστορίες με την πραγματικότητά μας. Το γεγονός ότι αυτό συνέβαινε στην πόλη μας, έντεκα χιλιόμετρα από το σημείο όπου βρισκόμασταν, ότι επρόκειτο για ανθρώπους –πραγματικά ανθρώπινα όντα– ήταν κάτι που δυσκολευόμουν να συνειδητοποιήσω. Για μένα, τουλάχιστον, ήταν δύσκολο. Το ένιωθα τόσο μακρινό.

Τα κινητά μας δε δούλευαν. Χρησιμοποίησες το τηλέφωνο του κοιτώνα σου για να τηλεφωνήσεις στη μαμά σου στην Αριζόνα και να της πεις πως είσαι καλά. Εγώ τηλεφώνησα στους γονείς μου στο Κονέκτικατ, οι οποίοι ήθελαν να πάω στο σπίτι. Ήξεραν κάποιον του οποίου η κόρη δούλευε στο Παγκόσμιο Κέντρο Εμπορίου, και κανένας δεν είχε νέα της ακόμα. Και κάποιον άλλο του οποίου ο ξάδερφος είχε ένα επαγγελματικό ραντεβού στο εστιατόριο *Windows on the World*.

«Υπάρχει μεγαλύτερη ασφάλεια έξω από το Μανχάταν», είπε ο πατέρας μου. «Κι αν υπάρχει άνθρακας; Ή κάποιο άλλο βιολογικό όπλο; Νευροπαραλυτικό αέριο;»

Απάντησα στον μπαμπά μου ότι το μετρό δε λειτουργούσε. Κατά πάσα πιθανότητα, ούτε και τα τρένα.

«Θα έρθω να σε πάρω», συνέχισε. «Θα μπω στο αυτοκίνητο τώρα αμέσως».

«Εντάξει θα είμαι», του αποκρίθηκα. «Είμαι με κάποιους

φίλους. Είμαστε εντάξει. Θα σε ξαναπάρω αργότερα». Ακόμα δε μου φαινόταν πραγματικό.

«Ξέρετε...» είπε ο Σκοτ όταν έκλεισα το τηλέφωνο. «Αν ήμουν τρομοκρατική οργάνωση, θα μας έριχνα μια βόμβα».

«Τι στον διάβολο;» αναφώνησε ο Άνταμ. Περίμενε να μάθει νέα από τον θείο του, ο οποίος ήταν μέλος της Αστυνομίας Νέας Υόρκης.

«Θέλω να πω, αν το σκεφτείς ακαδημαϊκά...» πρόσθεσε ο Σκοτ, αλλά δε συνέχισε περισσότερο.

«Σκάσε!» αντιγύρισε ο Τζάστιν. «Σοβαρά μιλάω, Σκοτ. Δεν είναι η κατάλληλη στιγμή».

«Ίσως πρέπει να φύγω...» σου είπα τότε. Δε σε ήξερα. Είχα μόλις γνωρίσει τους φίλους σου. «Οι συγκάτοικοί μου θα αναρωτιούνται πού είμαι».

«Τηλεφώνησέ τους», αποκρίθηκες, δίνοντάς μου ξανά το τηλέφωνο. «Και πες τους ότι θα είσαι στην ταράτσα του κοιτώνα Βίεν. Πες τους να σε συναντήσουν εκεί αν θέλεις».

«Πού θα είμαι, είπες;»

«Μαζί μου», απάντησες και πέρασες τα δάχτυλά σου αφηρημένα πάνω από την κοτσίδα μου. Ήταν μια κίνηση οικειότητας, κάτι που συμβαίνει όταν όλα τα εμπόδια του προσωπικού χώρου έχουν πέσει. Σαν να τρως από το πιάτο κάποιου άλλου χωρίς να ρωτήσεις. Και ξαφνικά αισθάνθηκα συνδεδεμένη μαζί σου, θαρρείς και το χέρι σου πάνω στα μαλλιά μου σήμαινε κάτι περισσότερο από απλώς αμήχανα, νευρικά δάχτυλα.

Σκέφτηκα εκείνη τη στιγμή έπειτα από χρόνια, όταν αποφάσισα να δωρίσω τα μαλλιά μου και ο κομμωτής μού έδωσε την πλεξούδα μου, τυλιγμένη σε πλαστικό, δείχνοντας πιο σκούρα καστανή απ' ό,τι συνήθως. Παρόλο που τότε ήσουν στην άλλη άκρη του κόσμου, ένιωθα σαν να σε πρόδιδα, σαν να έκοβα τον δεσμό μας.

Τότε, όμως, εκείνη τη μέρα, αμέσως αφότου άγγιξες τα μαλλιά μου, συνειδητοποίησες τι έκανες και άφησες το χέρι σου να πέσει στο πλάι. Μου χαμογέλασες ξανά, αλλά αυτήν τη φορά το χαμόγελο δεν έφτασε στα μάτια σου.

Σήκωσα τους ώμους μου. «Εντάξει», είπα.

Αισθάνθηκα τον κόσμο να γίνεται συντρίμμα, λες και είχαμε περάσει μέσα από έναν σπασμένο καθρέφτη και μπήκαμε σ' ένα μέρος όπου τίποτα δεν έβγαζε νόημα, όπου οι άμυνές μας είχαν πέσει, τα τείχη μας είχαν καταστραφεί. Σ' εκείνο το μέρος δεν υπήρχε λόγος να πω όχι.

ΠΗΡΑΜΕ ΤΟ ΑΣΑΝΣΕΡ για να ανέβουμε στον ενδέκατο όροφο του κοιτώνα Βίεν, και ύστερα εσύ άνοιξες ένα παράθυρο στην άκρη του διαδρόμου. «Μου το έδειξε κάποιος στο δεύτερο έτος», είπες. «Είναι η πιο εκπληκτική θέα της Νέας Υόρκης που θα δεις ποτέ».

Σκαρφαλώσαμε στο παράθυρο για να βγούμε στην ταράτσα και πήρα μια κοφτή ανάσα. Καπνός υψωνόταν από τη νότια άκρη του Μανχάταν. Όλος ο ουρανός είχε αρχίσει να γίνεται γκριζός καθώς η πόλη καλυπτόταν από στάχτη.

«Θεέ μου!» αναφώνησα. Δάκρυα γέμισαν τα μάτια μου. Φαντάστηκα αυτό που βρισκόταν κάποτε εκεί. Είδα τον κενό χώρο εκεί όπου κάποτε στέκονταν οι δίδυμοι πύργοι. Τελικά το συνειδητοποίησα. «Υπήρχαν άνθρωποι μέσα σ' εκείνα τα κτίρια».

Το χέρι σου συνάντησε το δικό μου και το κράτησε με σταθερότητα.

Μείναμε να στεκόμαστε εκεί, κοιτάζοντας τα επακόλουθα της καταστροφής, με τα δάκρυα να κυλούν στα μάγουλα και των δυο μας, για πόση ώρα δεν ξέρω. Θα πρέπει να υπήρχαν κι άλλα άτομα εκεί πάνω μαζί μας, αλλά δεν μπορώ να τους

θυμηθώ. Μόνο εσένα. Και την εικόνα εκείνου του καπνού. Έχει αποτυπωθεί στο μυαλό μου.

«Τι γίνεται τώρα;» ψιθύρισα τελικά. Το ότι έβλεπα την εικόνα με έκανε να καταλάβω το μέγεθος της επίθεσης. «Τι θα συμβεί;»

Με κοίταξες, και τα μάτια μας, υγρά ακόμη από τα δάκρυα, κλείδωσαν μεταξύ τους με κείνο το είδος του μαγνητισμού που αγνοεί τον κόσμο γύρω του. Το χέρι σου γλίστρησε στη μέση μου, κι εγώ σηκώθηκα στα δάχτυλα των ποδιών μου για να συναντήσω τα χείλη σου στα μέσα της διαδρομής. Το σώμα του ενός πιέστηκε πάνω σ' εκείνο του άλλου, λες κι αυτό θα μας προστάτευε από οτιδήποτε ερχόταν στη συνέχεια. Θαρρείς και ο μόνος τρόπος για να μείνω ασφαλής ήταν απλώς να κρατήσω τα χείλη μου πάνω στα δικά σου. Τη στιγμή που το σώμα σου τύλιξε το δικό μου, έτσι ακριβώς ένιωσα – ασφαλής, κλεισμένη μέσα στη δύναμη και στη ζεστασιά της αγκαλιάς σου. Οι μύες σου τρεμούλιασαν πάνω στα χέρια μου, κι έθαιπα τα δάχτυλά μου μέσα στα μαλλιά σου. Τύλιξες την κοτσίδα μου γύρω από την παλάμη σου και την τράβηξες, κάνοντας το κεφάλι μου να γείρει προς τα πίσω. Και τότε ξέχασα τον κόσμο. Εκείνη τη στιγμή υπήρχες μόνο εσύ.

Επί χρόνια ένιωθα ένοχη γι' αυτό. Ένοχη που φιληθήκαμε για πρώτη φορά ενώ η πόλη καιγόταν, ένοχη που μπόρεσα να χαθώ μέσα σου εκείνη τη στιγμή. Αργότερα, όμως, έμαθα ότι δεν ήμασταν μόνοι. Πολλοί άνθρωποι μου είπαν ψιθυριστά πως είχαν κάνει σεξ εκείνη τη μέρα. Πως είχαν συλλάβει ένα παιδί. Είχαν αρραβωνιαστεί. Είπαν *Σ' αγαπάω* για πρώτη φορά. Ο θάνατος έχει κάτι που κάνει τους ανθρώπους να θέλουν να ζήσουν. Θέλαμε να ζήσουμε εκείνη τη μέρα και δε μας κατηγορώ γι' αυτό. Όχι πια.

Όταν χωριστήκαμε από το φιλί για να πάρουμε μian ανάσα, έγειρα το κεφάλι μου πάνω στο στήθος σου. Άκουσα την καρδιά σου να χτυπάει, και ο σταθερός της ήχος με παρηγόρησε.

Ο χτύπος της δικής μου καρδιάς παρηγόρησε εσένα; Το κάνει ακόμα;

ΕΠΙΣΤΡΕΨΑΜΕ ΣΤΟ ΔΩΜΑΤΙΟ ΣΟΥ στον κοιτώνα επειδή μου υποσχέθηκες γεύμα. Μου είπες ότι ήθελες να ανέβεις στην ταράτσα με τη φωτογραφική σου μηχανή αφού θα τρώγαμε, για να βγάλεις μερικές φωτογραφίες.

«Για τον *Spectator*;» ρώτησα.

«Την εφημερίδα;» είπες. «Μπα, όχι. Για μένα».

Στην κουζίνα την προσοχή μου απέσπασε μια στοίβα με φωτογραφίες σου – ασπρόμαυρες, τραβηγμένες σε όλη την Πανεπιστημιούπολη. Ήταν όμορφες, παράξενες, λουσμένες στο φως. Εικόνες τραβηγμένες από τόσο κοντά, ώστε ένα καθημερινό αντικείμενο θύμιζε σύγχρονη τέχνη.

«Από πού είναι αυτή;» ρώτησα. Αφού την κοίταξα για λίγο, συνειδητοποίησα πως ήταν η κοντινή λήψη μιας φωλιάς πουλιών, επενδεδυμένη με κάτι που έμοιαζε με εφημερίδες και περιοδικά και την εργασία κάποιου για ένα μάθημα γαλλικής λογοτεχνίας.

«Ω, αυτό ήταν εκπληκτικό!» μου απάντησες. «Η Τζέσικα Τσο. Την ξέρεις; Τραγουδάει ακαπέλα. Η κοπέλα του Ντέιβιντ Μπλουμ; Μου είπε για μια φωλιά την οποία έβλεπε έξω από το παράθυρό της κι ότι μέσα της είχε μπλεχτεί η εργα-

σία κάποιου. Έτσι, πήγα να ρίξω μια ματιά. Αναγκάστηκα να κρεμαστώ από το παράθυρο για να τραβήξω τη φωτογραφία. Η Τζες έβαλε τον Ντέιβ να κρατάει τους αστράγαλούς μου, επειδή φοβόταν ότι θα έπεφτα. Αλλά την τραβήξα».

Έπειτα από κείνη την ιστορία σε έβλεπα με διαφορετικό τρόπο. Ήσουν τολμηρός, γενναίος, αποφασισμένος να συλλάβεις την τέχνη. Τώρα που το σκέφτομαι, φαντάζομαι πως αυτό ήθελες να πιστεύω. Προσπαθούσες να με εντυπωσιάσεις, αλλά τότε δεν το είχα συνειδητοποιήσει. Απλώς σκεφτόμουν: *Ουάου. Σκεφτόμουν: Είναι υπέροχος.* Αυτό, όμως, που ήταν αλήθεια τότε, και είναι αλήθεια για όσο καιρό σε ξέρω, είναι ότι βρίσκεις την ομορφιά παντού. Παρατηρείς πράγματα που οι άλλοι δεν παρατηρούν. Αυτό είναι κάτι που θαύμαζα πάντα σε σένα.

«Αυτό θέλεις να κάνεις;» ρώτησα ύστερα δείχνοντας τις φωτογραφίες.

Κούνησες αρνητικά το κεφάλι σου. «Είναι μόνο για πλάκα», απάντησες. «Η μαμά μου είναι καλλιτέχνιδα. Πρέπει να δεις τι μπορεί να κάνει, υπέροχα τεράστια αφαιρετικά έργα, αλλά βγάζει το ψωμί της ζωγραφίζοντας μικρούς καμβάδες με τα ηλιοβασιλέματα της Αριζόνας για τουρίστες. Δε θέλω τέτοια ζωή, να δημιουργώ αυτό που πουλάει».

Έγειρα πάνω στον πάγκο και κοίταξα τις υπόλοιπες φωτογραφίες. Σκουριά που εισχωρούσε σ' ένα πέτρινο παγκάκι, σπασμένες φλέβες ενός μαρμάρου, διάβρωση πάνω σ' ένα μεταλλικό κιγκλίδωμα. Ομορφιά σε μέρη που δεν είχα φανταστεί ποτέ ότι θα υπήρχε. «Είναι και ο μπαμπάς σου καλλιτέχνης;» ρώτησα.

Το πρόσωπό σου σκοτείνιασε. Μπορούσα να το δω, λες κι έκλεισε μια πόρτα πίσω από τα μάτια σου. «Όχι», απάντησες. «Δεν είναι».

Είχα πέσει πάνω σ' ένα ρήγμα που δεν ήξερα ότι βρισκόταν εκεί. Το αρχειοθέτησα – ανακάλυπτα το τοπίο σου. Ήλπίζα ήδη ότι θα ήταν ένα έδαφος που θα μάθαινα καλά, ένα έδαφος στο οποίο θα έβρισκα εύκολα τον δρόμο μου.

Ήσουν σιωπηλός. Ήμουν σιωπηλή. Η τηλεόραση εξακολουθούσε να παίζει στο βάθος, και άκουσα τους εκφωνητές να μιλούν για το Πεντάγωνο και το αεροπλάνο που συνετρίβη στην Πενσιλβάνια. Η φρίκη της κατάστασης με κατέκλυσε ξανά. Άφησα τις φωτογραφίες σου κάτω. Μου φαινόταν διαστροφικό να επικεντρώνομαι στην ομορφιά εκείνη τη στιγμή. Τώρα που το σκέφτομαι, όμως, ίσως αυτό ακριβώς έπρεπε να κάνω.

«Δεν είπες ότι θα τρώγαμε;» ρώτησα, παρόλο που δεν πεινούσα, παρόλο που οι εικόνες που εναλλάσσονταν στην οθόνη της τηλεόρασης έκαναν το στομάχι μου να ανακατεύεται.

Η πόρτα άνοιξε πίσω από τα μάτια σου. «Όντως το είπα», απάντησες με ένα νεύμα.

Είχες υλικά μόνο για νάτσος. Έτσι, μηχανικά, έκοψα ντομάτες και άνοιξα μια κονσέρβα με φασόλια με ένα σκουριασμένο ανοιχτήρι, ενώ εσύ τοποθετούσες τσιπς τορτίγια σ' έναν από κείνους τους αλουμινένιους δίσκους μίας χρήσης κι έτριβες τυρί μέσα σ' ένα ραγισμένο μπολ δημητριακών.

«Κι εσύ;» ρώτησες, λες και η συζήτησή μας δεν είχε εκτροχιαστεί.

«Μμμ;» Πίεσα το πάνω μέρος της κονσέρβας μέσα στα φασόλια για να μπορέσω να το αφαιρέσω.

«Είσαι καλλιτέχνης;»

Άφησα τον μεταλλικό δίσκο επάνω στον πάγκο. «Όχι», σου απάντησα. «Το πιο δημιουργικό πράγμα που κάνω είναι να γράφω απλώς ιστορίες για τα κορίτσια με τα οποία συγκατοικώ».

«Για ποιο πράγμα;» ρώτησες, γέροντας το κεφάλι σου στο πλάι.

Χαμήλωσα το κεφάλι μου για να μη με δεις να κοκκινίζω. «Ντρέπομαι τώρα...» είπα. «Αλλά μιλούν για ένα γουρουνί μινιατούρα με το όνομα Χάμιλτον που κατά λάθος έγινε δεκτό σ' ένα κολέγιο για κουνέλια».

Άφησες ένα ξαφνιασμένο γέλιο. «Χάμιλτον! Ένα γουρουνί», είπες. «Το 'πιασα. Πλάκα έχει».

«Ευχαριστώ», αποκριθήκα, σηκώνοντας ξανά το κεφάλι μου για να σε κοιτάξω.

«Αυτό θέλεις να κάνεις μετά την αποφοίτηση;» Είχες πάρει το βάζο με τη σος και χτυπούσες το καπάκι του πάνω στον πάγκο για να το χαλαρώσεις.

Κούνησα αρνητικά το κεφάλι μου. «Δε νομίζω πως υπάρχει μεγάλη αγορά εκεί έξω για τις ιστορίες του Χάμιλτον του γουρουνιού. Σκεφτόμουν να ασχοληθώ με τη διαφήμιση, αλλά τώρα που το λέω, ακούγεται ανόητο».

«Γιατί ανόητο;» ρώτησες, γυρίζοντας το καπάκι και βγάζοντάς το με έναν υπόκωφο ήχο.

Κοίταξα την τηλεόραση. «Σημαίνει κάτι; Η διαφήμιση; Αν αυτή ήταν η τελευταία μου μέρα στη Γη και είχα περάσει όλη την ενήλικη ζωή μου προσπαθώντας να σκεφτώ διαφημιστικές καμπάνιες για να πουλάω στον κόσμο... τριμμένο τυρί ή... νάτσος, θα ένιωθα ότι πέρασα σωστά τον χρόνο μου εδώ;»

Δάγκωσες το χείλος σου. Τα μάτια σου έλεγαν: *Το σκέφτομαι*. Έμαθα περισσότερα για την τοπογραφία σου. Ίσως έμαθες κι εσύ λίγα πράγματα για τη δική μου. «Τι είναι αυτό που καθορίζει το αν έχεις περάσει τη ζωή σου σωστά;» ρώτησες.

«Αυτό προσπαθώ να καταλάβω», σου απάντησα, με το μυαλό μου να στριφογυρίζει καθώς μιλούσα. «Νομίζω πως ίσως έχει κάποια σχέση με το ν' αφήνεις το σημάδι σου – με έναν

θετικό τρόπο. Ν' αφήνεις τον κόσμο λίγο καλύτερο απ' ό,τι ήταν όταν τον βρήκες». Εξακολουθώ να το πιστεύω αυτό, Γκέιμπ. Αυτό παλεύω να κάνω σε όλη μου τη ζωή – νομίζω ότι κι εσύ αυτό έκανες.

Τότε είδα κάτι να ανθίζει στο πρόσωπό σου. Δεν ήμουν σίγουρη για το τι σήμαινε. Δε σε είχα μάθει αρκετά καλά ακόμα. Τώρα, όμως, το ξέρω αυτό το ύφος. Σημαίνει πως οι προοπτικές αλλάζουν στο μυαλό σου.

Βούτηξες ένα από τα τσιπς στη σος και μου το πρόσφερες. «Μια δαγκωνιά;» ρώτησες.

Το δάγκωσα στη μέση, κι εσύ έριξες το υπόλοιπο το στόμα σου. Τα μάτια σου ακολούθησαν την επιφάνεια του προσώπου μου και ταξίδεψαν στο σώμα μου. Μπορούσα να σε νιώσω να με εξετάζεις από διαφορετικές γωνίες και σημεία. Μετά χάιδεψες το μάγουλό μου με τα ακροδάχτυλά σου και φιληθήκαμε ξανά. Αυτήν τη φορά είχες τη γεύση από αλάτι και τσίλι.

Όταν ήμουν πέντε ή έξι χρόνων, ζωγράφισα στον τοίχο του δωματίου μου με κόκκινο μαρκαδόρο. Δε νομίζω ότι σου έχω πει ποτέ αυτή την ιστορία. Τέλος πάντων, καθώς ζωγράφιζα καρδιές και δέντρα και ήλιους και φεγγάρια και σύννεφα, ήξερα πως έκανα κάτι που δεν έπρεπε. Μπορούσα να το αισθανθώ μέσα στο στομάχι μου. Αλλά δεν μπορούσα να σταματήσω – ήθελα τόσο πολύ να το κάνω. Το δωμάτιό μου ήταν διακοσμημένο με ροζ και κίτρινο χρώμα, αλλά η αγαπημένη μου απόχρωση ήταν το κόκκινο. Και ήθελα το δωμάτιό μου να είναι κόκκινο. *Είχα ανάγκη* να είναι το δωμάτιό μου κόκκινο. Το να ζωγραφίζω στον τοίχο μού φαινόταν εντελώς σωστό και ταυτόχρονα εντελώς λάθος.

Έτσι ένιωσα τη μέρα που σε γνώρισα. Το ότι σε φίλησα καταμεσής της τραγωδίας και του θανάτου μού φαινόταν

εντελώς σωστό και ταυτόχρονα εντελώς λάθος. Επικεντρώθηκα, όμως, στο σημείο που μου φαινόταν σωστό, όπως κάνω πάντα.

Γλίστησα το χέρι μου μέσα στην πίσω τσέπη του τζιν σου, κι εσύ γλίστηρες το χέρι σου μέσα στη δική μου. Τραβήξαμε ο ένας τον άλλο πιο κοντά. Το τηλέφωνο στο δωμάτιό σου χτύπησε, αλλά το αγνόησες. Ύστερα χτύπησε το τηλέφωνο στο δωμάτιο του Σκοτ.

Έπειτα από μερικά δευτερόλεπτα ο Σκοτ ήρθε στην κουζίνα και καθάρισε τον λαιμό του. Απομακρυνθήκαμε ο ένας από τον άλλο και γυρίσαμε να τον κοιτάζουμε. «Σε ψάχνει η Στέφανι, Γκέιμπ», είπε. «Την έβαλα σε αναμονή».

«Η Στέφανι;» ρώτησα.

«Μη δίνεις σημασία», απάντησες, την ίδια στιγμή που ο Σκοτ είπε: «Η πρώτην του».

«Κλαίει, φίλε», συνέχισε ο Σκοτ.

Έδειχνες διχασμένος, με τα μάτια σου να ταξιδεύουν από τον Σκοτ σε μένα και πάλι πίσω στον Σκοτ. «Μπορείς να της πεις ότι θα την πάρω σε μερικά λεπτά;» του είπες.

Ο Σκοτ έγνεψε καταφατικά κι έφυγε, και μετά πήρες το χέρι μου, πλέκοντας τα δάχτυλά σου στα δικά μου. Τα μάτια μας συναντήθηκαν, όπως είχαν κάνει στην ταράτσα, και δεν μπορούσα να τραβήξω το βλέμμα μου μακριά. Η καρδιά μου άρχισε να χτυπάει γρήγορα. «Λούσι», είπες, ενσταλάζοντας με κάποιον τρόπο στο όνομά μου επιθυμία. «Το ξέρω πως είσαι εδώ και το ξέρω ότι είναι παράξενο, αλλά πρέπει να δω αν είναι καλά. Ήμαστε μαζί όλο το περσινό έτος και χωρίσαμε πριν από μόλις έναν μήνα. Σήμερα...»

«Καταλαβαίνω», αποκρίθηκα. Και, παραδόξως, αυτό με έκανε να σε συμπαθήσω ακόμα περισσότερο, το γεγονός ότι

ενώ δεν έβγαινες πια με τη Στέφανι, εξακολουθούσες να νοιάζεσαι για κείνην. «Άλλωστε πρέπει να γυρίσω στις συγγάτοικούς μου», πρόσθεσα, παρόλο που δεν ήθελα να πάω. «Σ' ευχαριστώ για...» ξεκίνησα να λέω, χωρίς να ξέρω πώς να ολοκληρώσω την πρόταση, και μετά ανακάλυψα ότι δεν μπορούσα.

Έσφιξες τα δάχτυλά μου. «Σ' ευχαριστώ που έκανες αυτήν τη μέρα κάτι περισσότερο», είπες. «Λούσι. Λους. *Luz* στα ισπανικά σημαίνει φως. Σωστά;» Σώπασες για μια στιγμή. Έγνεψα καταφατικά. «Λοιπόν, σ' ευχαριστώ που γέμισες μια σκοτεινή μέρα με φως».

Είχες ντύσει με λέξεις ένα συναίσθημα που δεν μπορούσα να εκφράσω. «Έκανες κι εσύ το ίδιο για μένα», αποκρίθηκα. «Σ' ευχαριστώ».

Φιληθήκαμε ξανά και μου ήταν δύσκολο να ξεκολλήσω από πάνω σου. Ήταν τόσο δύσκολο να φύγω.

«Θα σου τηλεφωνήσω αργότερα», είπες. «Θα σε βρω στον τηλεφωνικό κατάλογο. Λυπάμαι για τα νάτσος».

«Να προσέχεις», αποκρίθηκα. «Μπορούμε να φάμε νάτσος μιαν άλλη φορά».

«Μια χαρά μού ακούγεται αυτό», είπες.

Κι έφυγα, ενώ αναρωτιόμουν αν ήταν δυνατόν μια από τις πιο φορικές μέρες που είχα βιώσει ποτέ να περιέχει με κάποιον τρόπο ένα ψήγμα καλοσύνης.

Όντως μου τηλεφώνησες έπειτα από μερικές ώρες, αλλά δεν ήταν αυτή η συζήτηση που περιμένα. Είπες ότι λυπόσουν, λυπόσουν πολύ, αλλά πως εσύ και η Στέφανι ήσαστε ξανά μαζί. Ο μεγάλος της αδερφός αγνοούνταν –δούλευε στον Πύργο Ένα του Παγκόσμιου Κέντρου Εμπορίου– και σε χρειαζόταν. Είπες ότι ήλπιζες να μπορέσω να σε καταλάβω και με

ευχαρίστησες ξανά που χάρισα φως σ' ένα τόσο απαίσιο απόγευμα. Είπες ότι σήμαινε πολλά για σένα που με είχες κοντά σου. Και ζήτησες συγγνώμη για άλλη μία φορά.

Δε θα έπρεπε να έχω νιώσει συντετριμμένη. Παρ' όλα αυτά, έτσι αισθάνθηκα.

Δε σου μιλούσα για το υπόλοιπο φθινοπωρινό εξάμηνο. Ούτε το εαρινό εξάμηνο. Άλλαξα θέση στο μάθημα του Κρέιμερ, για να μην είμαι αναγκασμένη να κάθομαι δίπλα σου. Αλλά σε άκουγα κάθε φορά όταν μιλούσες για τον τρόπο με τον οποίο έβλεπες την ομορφιά στη γλώσσα του Σαίξπηρ και στις εικόνες του – ακόμα και στις πιο άσχημες σκηνές.

«“Αλίμονο!”» διάβασες δυνατά. «“Ένα ποτάμι κόκκινο αίμα ξεχύνεται και τρέχει από τα χείλη σου σαν αφρισμένος πίδακας που πάει κι έρχεται με τη γλυκιά ανάσα σου”».* Το μόνο που μπορούσα να σκεφτώ ήταν τα δικά σου χείλη και το πώς είχα νιώσει όταν ήταν κολλημένα πάνω στα δικά μου.

Προσπάθησα να ξεχάσω εκείνη τη μέρα, αλλά ήταν αδύνατο. Δεν μπορούσα να ξεχάσω τι συνέβη στη Νέα Υόρκη, στην Αμερική, στους ανθρώπους μέσα στους πύργους. Και δεν μπορούσα να ξεχάσω τι συνέβη ανάμεσά μας. Ακόμα και τώρα, όποτε με ρωτάει κάποιος «Ήσουν στη Νέα Υόρκη όταν έπεσαν οι πύργοι;» ή «Πού ήσουν εκείνη τη μέρα;» ή «Πώς ήταν η κατάσταση εδώ;» το πρώτο πράγμα που σκέφτομαι είσαι εσύ.

Υπάρχουν στιγμές που αλλάζουν την τροχιά της ζωής των ανθρώπων. Για πολλούς από μας που ζούσαμε τότε στη Νέα Υόρκη, η 11η Σεπτεμβρίου ήταν αυτή η στιγμή. Οτιδήποτε

* *Τίτος Ανδρόνικος*, μετάφραση Γιώργος Δεπάστας, εκδόσεις Νεφέλη, 2010. (Σ.τ.Μ.)

έκανα εκείνη τη μέρα θα ήταν σημαντικό, θα αποτυπωνόταν στο μυαλό μου και θα άφηγε τη σφραγίδα του στην καρδιά μου. Δεν ξέρω γιατί σε συνάντησα εκείνη τη μέρα, αλλά ξέρω πως επειδή σε συνάντησα, είσαι κομμάτι της προσωπικής μου ιστορίας για πάντα.

ΗΤΑΝ Ο ΠΡΩΤΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΠΟΥ ΤΗΝ ΕΝΕΠΝΕΥΣΕ,
ΠΟΥ ΤΗ ΣΥΓΚΙΝΗΣΕ, ΠΟΥ ΤΗΝ ΚΑΤΑΛΑΒΕ
ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ.

Έμελλε να είναι και ο τελευταίος;

Η Λούσι βρίσκεται μπροστά σε μια κρίσιμη επιλογή. Προτού, όμως, αποφασίσει, πρέπει να ξεκινήσει την ιστορία της –την ιστορία τους– από την αρχή.

Η Λούσι και ο Γκέιμπ γνωρίζονται ως τελειόφοιτοι του Πανεπιστήμιου Κολούμπια μια μέρα που θα τους στιγματίσει για πάντα. Μαζί αποφασίζουν ότι θέλουν να ζήσουν μια ζωή με νόημα και να αφήσουν το στίγμα τους. Έπειτα από έναν χρόνο οι δρόμοι τους συναντιούνται ξανά. Η επανασύνδεσή τους φαντάζει γραμμένη από τη μοίρα. Αργότερα, όμως, ο Γκέιμπ αποφασίζει να ακολουθήσει καριέρα φωτορεπόρτερ και ταξιδεύει στη Μέση Ανατολή, ενώ η Λούσι μένει πίσω στη Νέα Υόρκη. Τα επόμενα δεκατρία χρόνια θα είναι ένα ταξίδι ονείρων, επιθυμιών, ζήλιας, προδοσίας και, τελικά, αγάπης. Ήταν η μοίρα που τους ένωσε; Ήταν οι επιλογές τους που τους χώρισαν; Ό,τι κι αν συνέβη, σίγουρα δεν ήταν αρκετό ώστε να σβήσει την αγάπη του ενός για τον άλλο.

Εκδόσεις **ΨΥΧΟΓΙΟΣ**
www.psichogios.gr

ISBN: 978-618-01-2053-0

9 | 786180 | 120530

ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ: 19202

ΕΣΕΙΣ ΚΙ ΕΜΕΙΣ ΠΑΝΤΑ Σ' ΕΠΑΦΗ